

ÁGH ISTVÁN
Olvásónapló

Oláh János könyvére

Ki a száműzött a Száműzött történetek szerint? talán még én is, olvasójaként, bár az írot sújtja miatta büntetés, az eleve száműzött azért a nép, így vagyok részes származásom vonalán a könyvben, mint egy múlt századi névtelen, valamely véres játékban feledt gyerek, s jegyzek közös és mégis másik krónikát.

Odafönt dőlt el minden lenti esemény, s a végeredmény országszerte ugyanaz, lehet nagyberki vagy iszkázi árnyalat, egyetlen titkos rémregény a szóbeszéd, nem volt még soha annyira gyűlöletes az írott szó, a faliújság, ívpapír, akit kiírtak, vagy aki alá nem írt, maga élt meg egy száműzött történetet.

Tudták-e, amit a színpadon játszanak, a nézőtérén tragédiához vezet, s a falujárás annak is főpróbája lesz, hogyan vigyék teherautón a lovakat, s a hívatlan vendégek után a vidék úgy kiürül, mintha a padlás kongana, s ha az utolsó előadás véget ért, nem egy népszínmű, egész világ lett oda?

Lovunk emléke ma már családi címer, annyira kényes, szinte fölszáll, hogyha lép, gótikus gerinc sötét diadalívben feszül megadó habfehér párja fölé, csikó-száját bedrótozták a katonák, kiherélték a ló-apokalipszis előtt, nyerített még az eltűnő kanca után, s meghibbant addig, ameddig sorra került.

Összefüggött mindennel minden, mint ahogy szájával együtt járt a vallató keze, bűn takart bűnt, s a bűn erénnyé aljasult, míg az áldozat kínzójába szeretett, de abban is csalatkozott, és végül is ő fejezte be magán, mibe belehalt, de arról már nem az ember fog dönteni, gyilkos-e mégis, aki öngyilkost akaszt.

Lehattünk volna legutolsó nemzedék, másfelől nézve ugyancsak azok vagyunk, ha túléljük az atomkorszak kezdetét, akkor is velünk fejeződik be a múlt, s ami utánunk, nem azért mert nélkülünk lesz teljesen más, attól mert az unokák, ilyen száz évre, mienknél sokkal különb kort érdemelnek legalább, s egyáltalán.

Menekülés Egyiptomba